Dosar nr.2p/s-280/24
2-24056720-12-2 p/s-27052024

HOTĂRÂRE
În numele Legii

14 martie 2025 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței
Judecătorul Octavian Dvornic
Grefier Adriana Caraman,

Cu participarea
Petiționarei Bîrsan *****,
Reprezentatul petiționarei Bîrsan *****, avocat Leșan Andrei
Reprezentatului persoanei interesate, Primăria or. ***** mun. Chișinău, Catîrău Cristina care acționează în baza procurii,
Reprezentantului persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, avocatul Croitor Alexei care acționează în baza deciziei coordonatorului Oficiului teritorial ACC al consiliului Național pentru Asistență juridică Garantată de stat nr.1812/ACC din 16.06.2024 și în baza mandatului nr. ***** din 18 octombrie 2024
în prezența persoanei Bîrsan *****,

a examinat în sediul instanței, în procedură specială, în ședință de judecată publică, pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către petiționara Bîrsan *****, persoană interesată Primăria or. ***** mun. Chișinău privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui Bîrsan *****,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces:

La 24 mai 2024, petiționara Bîrsan ***** a depus cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui Bîrsan ***** și numirea sa în calitate de tutore.
În motivarea acțiunii a indicat că, Bîrsan ***** este cumnata lui Bîrsan ***** și domiciliază împreună. Ambii părinți a lui Bîrsan ***** sunt decedați, iar în 2019 a decedat și fratele mai mare ,Bîrsan Anatolie.
Se mai indică că Bîrsan ***** nu este căsătorit și nu are copii, nu este încadrat în câmpul muncii și că locuiește cu petiționara (cumnata) Bîrsan *****.

Petiționara mai indică faptul că Bîrsan ***** figurează cu multiple internări, repetate în perioada anilor 2000-2024. Începând cu 2012 se află la tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă, însă ocazional continuă tratamentul la domiciliu.

Mai notează că Bîrsan ***** suferă de o maladie psihică cronică: ” ***** fapt confirmat prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. ***** din 26 martie 2024.

Bîrsan ***** solicită să fie instituită în privința lui Bîrsan ***** măsura de ocrotire judiciară și să fie desemnată în calitate de tutore a lui Bîrsan *****.

În cadrul ședinței de judecată petiționara Bîrsan ***** și avocatul Leșan Andrei au susținut cererea înaintată și au solicitat instituirea măsurii de ocrotire în privința lui Bîrsan și să fie desemnată Bîrsan ***** în calitate de tutore a lui Bîrsan *****.

Totodată Bîrsan ***** a indicat că locuiește împreună cu Bîrsan ***** în același imobil care nu este privatizat, ea este cea care îi procură medicamente, îmbrăcăminte, administrează apartamentul, iar Bîrsan ***** se înțelege bine cu copii petiționarei.

Reprezentantul persoanei asupra căreia se solicită instituirea tutelei Bîrsan ***** – avocatul Croitoru Alexei în ședința de judecată a solicit admiterea cererea privind instituirea tutelei asupra lui Bîrsan ***** și retragerea dreptului de vot.

Reprezentatul persoanei interesate Primăria or. *****, Catîrău Cristina în ședința de judecată a susținut cererea depusă și a considerat oportun aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară și de a institui tutela asupra lui Bîrsan *****.

În ședința de judecată, în prezența avocatului, precum și a participanților la proces, instanța a încercat să discute cu Bîrsan *****, ultimul a răspund la întrebări, a indicat că Bîrsan ***** este persoana care îl îngrijește.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile părților la proces asupra cererii formulate, studiind materialele dosarului, verificând argumentele expuse în cererea înaintată în raport cu argumentele participanților expuse în ședința de judecată, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de către Bîrsan ***** și a institui măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui Bîrsan *****, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziţiilor art.130 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin.(1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată.Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În conformitate cu art.279 alin.(1) lit.e) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la măsurile de ocrotire contractuale şi judiciare.

Articolul 308^7 Cod de procedură civilă stabilește că, în cadrul examinării cauzei în fond, instanţa de judecată audiază petiţionarul, persoana fizică, cu excepţia cazului cînd s-a pronunţat

încheierea de a nu audia persoana, conform art.308^1 , precum şi ceilalţi participanţi. Cauza se examinează în şedinţă secretă, cu excepţia cazului cînd la ea pot asista alte persoane enumerate la art.48^{30} alin. (1) din Codul civil.

Iar, potrivit art.65 alin.(1) Cod civil, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa.

La rândul său, potrivit art.92 Cod civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.

Conform art.94 alin.(1) lit.d) Cod civil, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă de către ruda sau afinul persoanei indicate la lit.a).

Astfel, instanța de judecată a constatat că petiționara Bîrsan ***** și persoana fizică Bîrsan ***** sunt cumnați, fapt confirmat prin copia certificatelor de căsătorie și a buletinelor de identitate anexate la dosar.(f.d.8-15).

În ședința de judecată, s-a constatat că potrivit buletinului de identitate, Bîrsan ***** s-a născut la ***** și deține viza înregistrată în mun. Chișinău or. ***** str. ***** ***** .(f.d.11)

Potrivit Raportului de Expertiză Extrajudiciară nr.***** din 26 martie 2024 s-a stabilit că „expertizatul Bîrsan ***** suferă maladie psihică cronică: ***** manifestând caracteristicile *****

Expertizatul Bîrsan ***** ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate.

Reieșind din starea psihică Bîrsan ***** nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual.

Având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea lui Bîrsan ***** se va îmbunătăți, maladie psihică cronică de care suferă sus-numita este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat” (f.d.20-24).

Instanța de judecată reține că persoana în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciară a împlinit vârsta de 18 ani.

Se atestă că, petiționara Bîrsan ***** a inițiat în instanță o procedură cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui Bîrsan *****, cu desemnarea sa, în calitate de tutore al ultimului.

Un factor important în ce privește admiterea sau respingerea solicitării petiționarei în privința desemnării în calitate de tutore a lui Bîrsan ***** este și faptul că ultimul nu mai are careva frați și surori, iar alte rude nu și-au exprimat acordul cu privire desemnarea în calitate de tutore în privința fratelui Bîrsan *****.

Potrivit art.93 Cod civil, măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită în privinţa unei persoane cu capacitate deplină de exerciţiu. Cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare poate fi depusă şi în privinţa unui minor care nu are capacitate deplină de exerciţiu, dar care a împlinit vîrsta de 17 ani. În acest caz, măsura de ocrotire judiciară se va considera instituită doar din data la care persoana devine majoră.

Din sensul normelor legale citate mai sus derivă că, măsurile de ocrotire judiciară pot fi instituite doar în privința unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu, care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa.

Astfel, se reține că, în speță, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciară au fost depusă cu respectarea condițiilor sus enunțate, așa cum, prin raportul de expertiză extrajudiciară nr.***** din 26 martie 2024, întocmit de Centrul de Medicină Legală se constată că, persoana expertizată Bîrsan ***** suferă maladie psihică cronică ”expertizatul Bîrsan ***** suferă maladie psihică cronică: ***** manifestând caracteristicile pentru *****

Potrivit art.102 Cod civil, în privinţa persoanei care, fără a fi lipsită complet de discernămînt, are nevoie, în temeiul dispoziţiilor art.65 alin.(1), să fie asistată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei. Curatela se instituie doar dacă prin ocrotirea provizorie nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei. În privinţa persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art.65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

Iar conform art.103 Cod civil, instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani.

Prin derogare de la alin.(1), în cazul instituirii tutelei, instanţa de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăţi, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani.

Cum urmează din înscrisurile cauzei, Bîrsan ***** suferă de maladie psihică cronică : *****, care se manifestă prin *****

Ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate.

Având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea lui Bîrsan ***** se va îmbunătăți, maladie psihică de care suferă sus-numita este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșire este mai mult ca rezervat.”

Totodată, instanța atestă că Bîrsan ***** este o persoană majoră, însă ținând cont de maladia de care suferă și măsura de ocrotire judiciară instituită, se impune concluzia de a dispune privarea de dreptul la vot a cet. Bîrsan ***** cu expedierea unei copii de pe prezenta hotărâre Comisiei Electorale Centrale, or în conformitate cu art. 308^{11} alin. (2) și (3) din Codul de

procedură civilă, la instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întruneşte unul sau mai multe din următoarele criterii: a) persoana înţelege informaţiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicaţiile acestor informaţii pentru propria ei situaţie; c) persoana are capacitatea de a compara opţiunile disponibile; d) persoana poate alege opţiunea dorită. Hotărârea definitivă a instanţei de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot, precum şi hotărârea definitivă de ridicare a interdicţiei de a vota se aduc la cunoştinţa Comisiei Electorale Centrale.

Din aceste considerente, instanța de judecată va admite cererea privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei față de Bîrsan *****, pe un termen de 10 ani.

Referitor la candidatura propusă pentru a fi desemnată în calitate de tutore, se reține că prin declarațiile petiționarului s-a stabilit că Bîrsan ***** este îngrijit în totalitate de cumnata sa Bîrsan *****.

Din conținutul înscrisurilor anexate la materialele cauzei se atestă faptul că Bîrsan ***** a domiciliat pe adresa mun. Chișinău str. ***** de pe data de 14.07.1993 până la 11.11.2000, iar din 21.08.2002 are înregistrare în mun. Chișinău or. ***** str. ***** *****.(f.d.16)

Potrivit adeverinței nr. 1367 din 22.06.2012, Spitalul Clinic de Psihiatrie confirmă că pacientul Bîrsan ***** an. ***** domiciliat în mun. Chișinău or. ***** str. ***** ***** s-a aflat la tratament prin constrângere din anul 2006, conform sentinței judecătoriei Botanica mun. Chișinău sin *****.(f.d. 19)

În ședința de judecată reprezentatul autorității tutelare, Primăria or. ***** a menționat că Bîrsan ***** este unica rudă a lui Bîrsan ***** care de facto îndeplinește atribuțiile de supravegherea, asigurare cu cele necesare a persoanei, întreprinde toate acțiunile și măsurile în vederea protejării drepturilor și intereselor persoanei în privința căreia se solicită instituirea tutelei.

Conform dispozițiilor art.106 alin.(1) Cod Civil, sarcina curatelei şi tutelei poate fi îndeplinită doar de persoana care nu se află în una din incompatibilităţile prevăzute la art.55 alin.(4).

Iar potrivit art.55 alin.(4) Cod civil, nu poate fi tutore sau curator: a) minorul; b) persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare; c) cel decăzut din drepturile părinteşti; d) cel declarat incapabil de a fi tutore sau curator din cauza stării de sănătate; e) cel căruia, din cauza exercitării necorespunzătoare a obligaţiilor de adoptator, i s-a anulat adopţia; f) cel căruia i s-a restrîns exerciţiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărîre judecătorească, precum şi cel cu rele purtări; g) cel ale cărui interese vin în conflict cu interesele minorului pus sub tutelă sau curatelă; h) cel înlăturat prin act autentic sau prin testament de către părintele care exercita singur, în momentul morţii, ocrotirea părintească; i) cel căruia i s-a revocat calitatea de tutore, curator sau ocrotitor provizoriu din culpa sa; j) cel care se află în relaţii de muncă cu instituţia în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela.

Analizând circumstanțele de fapt ale speței în coraport cu norma legală citată mai sus, instanța de judecată constată că, Bîrsan ***** nu cade sub incidența incompatibilităților stabilite la art.55 alin.(4) Cod civil, întrunind condițiile stabilite de lege pentru a fi desemnat în această calitate de tutore.

În conformitate cu prevederile art.302 alin.(1) lit. a) Cod de procedură în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

La art.307 alin.(2) Codul de procedură civilă stipulează că la cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privinţa căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii.

Prin urmare reieşind din cele sus menţionate, instanţa de judecată atestă că potrivit Raportului de expertiza extrajudiciară Bîrsan ***** nu are semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăţi, respectiv va stabili termenul de instituire a măsurii de ocrotire judiciară pe un termen de 10 ani.

Potrivit prevederilor art.128 Codul civil, sub rezerva dispoziţiilor art.127 alin.(2), persoana supusă măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei este reprezentată în actele juridice necesare administrării patrimoniului său conform art.131-145 Cod civil.

Sintetizând cele expuse mai sus și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art.118, 121–122 Codul de procedură civilă, instanţa conchide necesar de a admite cererea înaintată de către Bîrsan ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privinţa lui Bîrsan *****, în vederea ocrotirii, reprezentării drepturilor şi intereselor patrimoniale şi nepatrimoniale ale acesteia la fel va fi desemnată petiţionara.

În conformitate art. 102-105 Cod civil, art. 238-240 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e:

Se admite cererea înaintată de Bîrsan ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui Bîrsan *****.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privinţa lui Bîrsan *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în mun. Chișinău, or. ***** str. ***** 8*****.

Se desemnează Bîrsan *****, născut la *****, IDNP *****, domiciliată în mun. Chișinău, ***** str. ***** *****, în calitate de tutore în privința lui Bîrsan *****, pe un termen de 10 ani.

Se privează Bîrsan *****, la *****, IDNP *****, de dreptul la vot stabilit de Codul Electoral.

Hotărârea definitivă a instanței de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot se aduce la cunoștința Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea cu drept de apel în termen de 30 zile la Curtea de Apel Centru, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței
Judecătorul Octavian Dvornic